

PREPRAVNÝ PORIADOK AUTOBUSOVEJ A TROLEJBUSOVEJ DOPRAVY

Dopravný podnik mesta Banská Bystrica, a. s. vydáva podľa § 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.168/1996 Z.z. o cestnej doprave, podľa § 1,2 a 5 vyhlášky Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 363/1996 Z.z. o vzore na vyhotovenie prepravného poriadku v cestnej doprave a § 29 ods 3 Zákona č.164/1996 tento prepravný poriadok autobusovej a trolejbusovej dopravy.

Obsah

[Čl.1 Základné ustanovenia](#)

[Čl.2 Rozsah autobusovej a trolejbusovej dopravy](#)

[Čl.3 Povinnosti dopravcu](#)

[Čl.4 Zmluva o preprave osôb](#)

[Čl.5 Práva cestujúceho](#)

[Čl.6 Povinnosti cestujúceho](#)

[Čl.7 Osobitné práva niektorých cestujúcich](#)

[Čl.8 Vylúčenie osôb z prepravy](#)

[Čl.9 Vzťahy cestujúceho a členov osádky autobusu](#)

[Čl.10 Kontrola cestovných lístkov v pravidelnej autobusovej doprave](#)

[Čl.11 Preprava batožiny cestujúceho](#)

[Čl.12 Cestovné lístky, miestenky a batožinové lístky v pravidelnej autobusovej doprave](#)

[Čl.13 Osobitné ustanovenia pre mestskú autobusovú dopravu](#)

[Čl.14 Odstúpenie od zmluvy v nepravidelnej autobusovej doprave](#)

[Čl.15 Nájdené veci](#)

[Čl.16 Mimoriadne udalosti počas prepravy](#)

[Čl.17 Reklamácia](#)

[Čl.18 Záverečné ustanovenia](#)

Čl. 1

Základné ustanovenia

(1) Tento prepravný poriadok upravuje podmienky za ktorých dopravca prepravuje osoby, príručnú batožinu, cestovnú batožinu, drobné domáce zvieratá a autobusové zásielky.

(2) Dopravcom podľa tohto prepravného poriadku je Dopravný podnik mesta Banská Bystrica, a. s. Dopravca je právnická osoba zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Banská Bystrica, v oddieli Sa vo vložke číslo 392/S.

(3) Prepravou podľa tohto prepravného poriadku je premiestnenie osôb, ich batožiny a autobusových zásielok.

(4) Prevádzková povinnosť dopravcu je povinnosť vykonávať autobusovú a trolejbusovú dopravu v súlade s dopravnou licenciou a so zmluvou o výkone vo verejnom záujme.

(5) Prepravná povinnosť dopravcu je povinnosť vykonať prepravu, ak sú splnené podmienky podľa tohto prepravného poriadku a umožňujú to prepravné podmienky, najmä technický stav, obsaditeľnosť alebo vyťažiteľnosť vozidla, spôsobilosť vodiča, a nebránia tomu príčiny, ktoré nemožno odvrátiť.

(6) Cestovný poriadok obsahuje údaje potrebné na informovanie verejnosti o jednotlivých autobusových a trolejbusových linkách a o spojoch na nich, najmä zoznam zastávok a časy príchodov jednotlivých spojov na ne a odchodov z nich, prípadne o konkrétnych podmienkach prepravy cestujúcich, batožiny, domácich zvierat a autobusových zásielok na jednotlivých spojoch autobusovej linky, o cestovnom, príplatkoch a zľavách z neho a o iných úhradách a službách súvisiacich s prepravou cestujúcich.

(7) Tarifa upravuje sadzby základného cestovného, príplatkov a zliav z neho a ďalších úhrad spojených s prepravou cestujúcich, ich batožiny a domácich zvierat a s prepravou autobusových zásielok, ako aj podmienky, za ktorých sa sadzby uplatňujú.

(8) Tento prepravný poriadok, cestovný poriadok dopravcu, a pokiaľ sa tarifa vzťahuje na príslušnú dopravu aj tarifa dopravcu, sú obsahom návrhu na zmluvu o preprave osôb.

Čl. 2

Rozsah autobusovej a trolejbusovej dopravy

(1) Podľa tohto prepravného poriadku vykonáva dopravca pravidelnú autobusovú a trolejbusovú dopravu a nepravidelnú autobusovú dopravu.

(2) Pravidelná autobusová a trolejbusová doprava sa vykonáva na uspokojenie prepravných potrieb osôb ako pravidelne opakovaná preprava cestujúcich po vopred určenej trase dopravnej cesty s určenými zastávkami na nastupovanie a vystupovanie cestujúcich (ďalej len "autobusová linka"), ktorých dopravca prepravuje podľa prepravného poriadku, cestovného poriadku, prípadne tarify. Súčasťou pravidelnej autobusovej a trolejbusovej dopravy je preprava príručnej batožiny, prípadne aj cestovnej batožiny, domácich zvierat a autobusových zásielok.

(3) Pravidelnú autobusovú dopravu možno vykonávať ako verejnú alebo osobitnú.

(4) Verejná pravidelná autobusová doprava je preprava cestujúcich na autobusovej linke medzi dvoma alebo viacerými obcami, najmä diaľková autobusová doprava, medzinárodná autobusová doprava, prímestská autobusová doprava alebo na území obce mestská autobusová doprava.

(5) Osobitná pravidelná autobusová doprava je najmä preprava zamestnancov zmluvného dopravcu, preprava žiakov škôl, preprava cestujúcich leteckého dopravcu na letisko a z letiska, ak sa vykonáva na autobusovej linke.

(6) Nepravidelná autobusová doprava sa vykonáva na uspokojenie prepravných potrieb iba určitej skupiny cestujúcich po dohodnutej trase dopravnej cesty s dohodnutými zastávkami a v dohodnutom čase, ktorých dopravca prepravuje podľa vopred uzavretej zmluvy o preprave osôb za dohodnuté cestovné. Je ňou každá príležitostná alebo opakovaná preprava, najmä zájazdová, kyvadlová, okružná a vyhladková.

(7) Podľa tohto prepravného poriadku vykonáva dopravca pravidelnú autobusovú dopravu v rozsahu:

- a) prímestská autobusová doprava,
- b) mestská autobusová a trolejbusová doprava,
- c) osobitná pravidelná autobusová doprava,
- d) nepravidelná autobusová doprava.

Čl. 3

Povinnosti dopravcu

(1) Všeobecné povinnosti dopravcu sú :

- a) vykonávať autobusovú dopravu podľa tohto prepravného poriadku,
- b) zabezpečiť v rozsahu poskytovaných dopravných a súvisiacich činností ďalšie vybavenie potrebné na prevádzku, údržbu, technickú kontrolu, parkovanie a garážovanie vozidiel a na starostlivosť o osádky vozidiel, o cestujúcich a o batožinu a o zásielky,
- c) byť poistený pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel a činnosťou osádok vozidiel cestujúcim, odosielateľom, príjemcom vecí a tretím osobám.

(2) Dopravca je okrem všeobecných povinností dopravcu povinný

- a) vykonávať pravidelnú autobusovú a trolejbusovú dopravu v súlade s dopravnou licenciou a so zmluvou o výkone vo verejnom záujme po celý čas ich platnosti,
- b) prepravovať cestujúcich podľa tarify, ak je pre príslušnú dopravu tarifa platná, a vydať cestujúcemu, ktorý zaplatil cestovné, cestovný lístok,
- c) starať sa o bezpečnosť, pohodlie a pokojnú prepravu cestujúcich a o prepravu batožiny a umožniť im používanie vlastných spoločenských, kultúrnych a sociálnych zariadení na autobusovej a trolejbusovej linke,
- d) starať sa, aby vozidlá použité na prepravu cestujúcich boli čisté, v riadnom technickom stave, označené smerovými tabuľkami, a ak ide o miestenkové vozidlá, aj poradovým číslom vozidla,
- e) starať sa, aby priestor pre cestujúcich včítane stúpadiel bol udržiavaný v čistote,
- f) zabezpečiť počas jazdy vetranie vozidla,
- g) zariadenie dopravcu vo vozidle (napr. rozhlasové zariadenie) používať takým

- spôsobom, aby nebolo na ťarchu cestujúcim,
- h) zreteľne označiť sedadlá, na ktorých je zakázaná preprava určitého okruhu osôb,
 - i) postarať sa o bezpečnosť a zdravie cestujúcich a o ochranu ich batožiny, o zabezpečenie prvej pomoci a o náhradnú prepravu, ak sú účastníkmi dopravnej nehody,
 - j) utvárať podmienky, ktoré umožňujú prepravu telesne a zrakovo postihnutých osôb, osôb s pohybovým postihnutím a zvýšiť pohodlie prepravy starých ľudí a matiek s malými deťmi,
 - k) označiť každý autobus a trolejbus na linke údajom o východiskovej (nástupnej) a cieľovej (výstupnej) zastávke, prípadne aj o zastávkach medzi nimi,
 - l) zabezpečiť zverejnenie a prístupnosť tohoto prepravného poriadku, cestovného poriadku a tarify, ako aj ďalších prevádzkových údajov a informácií potrebných pre cestujúcich v priestoroch prístupných verejnosti a podľa možnosti aj na zastávkach a vo vozidlách,
 - m) zabezpečiť na všetkých zastávkach autobusového a trolejbusovej linky jej označenie a názov zastávky, číslo alebo iné označenie linky a uverejnenie údajov o príchode jednotlivých spojov na zastávku a ich odchode a trvale ich udržiavať,
 - n) udržiavať vlastné zastávky, čakárne a prístrešky pre cestujúcich a ďalšie priestory a zariadenia určené pre cestujúcich, ktoré zriadil, v prevádzkyschopnom stave a v čistote,
 - o) informovať vhodným spôsobom verejnosť o zrušení linky alebo o zmene jej trasy, o zmene cestovného poriadku a tarify, prípadne o iných zmenách na linke, ktoré sú dôležité vo verejnom záujme, a to najmenej 15 dní vopred, ak ide o pripravované alebo vopred známe zmeny; inak informuje neodkladne, len čo sa o nich dozvie,
 - p) zabezpečiť, aby osádka vozidla alebo iné oprávnené osoby dopravcu poskytli cestujúcim potrebné informácie týkajúce sa podmienok ich prepravy, najmä ich práv a povinností pri preprave, priebehu prepravy, cestovného, údajov o príchode a odchode spojov na linke, možnosti prestupu na inú linku alebo na iný druh dopravy,
 - r) potvrdiť v cieľovej zastávke na požiadanie cestujúceho dĺžku meškania spoja, ak spoj meškal viac ako 20 minút; ak spoj nešiel vôbec, vydať o tom potvrdenie vo výdajni cestovných lístkov dopravcu,
 - s) dopravca prednostne prijme na prepravu cestujúceho s miestenkou a cestujúceho, pre ktorého je podľa prepravného poriadku vyhradené miesto v autobuse, napr. telesne, zrakovo alebo pohybovo postihnutú osobu, držiteľa preukazu ZŤP, ZŤP-S, ďalej tie skupiny cestujúcich, ktoré majú prednostné právo na prepravu zverejnené poznámkou pod cestovným poriadkom autobusovej linky. Prednostné právo na prepravu neplatí, ak je už autobus plne obsadený.

Čl. 4

Zmluva o preprave osôb

- (1) V pravidelnej autobusovej a trolejbusovej doprave dôjde k uzavretiu zmluvy o preprave osôb zaplatením cestovného lístka. V prípade použitia časového cestovného lístka dôjde k uzatvoreniu zmluvy o preprave osôb nástupom cestujúceho na spoj, pre ktorý je uvedený časový lístok platný. U držiteľa čipovej karty sa za uzatvorenie zmluvy považuje vydanie cestovného lístka s jej použitím na príslušnom technickom zariadení vo vozidle dopravcu. Pri bezplatnej preprave (keď sa cestovný lístok nevydáva) dôjde k uzatvoreniu zmluvy o preprave osôb nástupom cestujúceho do vozidla a uznaním nároku na bezplatnú prepravu.
- (2) Zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.
- (3) V pravidelnej autobusovej a trolejbusovej doprave má dopravca prepravnú povinnosť (Čl.1 ods.5) voči každému cestujúcemu, ktorý sa chce prepraviť do zastávky na linke a ktorý je v čase odchodu autobusu podľa cestovného poriadku na zastávke pripravený nastúpiť do vozidla.
- (4) V nepravidelnej autobusovej doprave dopravca prepravuje určitú skupinu cestujúcich podľa vopred uzavretej zmluvy o preprave osôb, resp. podľa prijatej objednávky nepravidelnej dopravy.
- (5) V nepravidelnej autobusovej doprave dopravca nemá prevádzkovú povinnosť.

Čl. 5 Práva cestujúceho

(1) Cestujúci má právo:

- a) na bezpečnú, pokojnú a pohodlnú prepravu vozidlom spoja, na ktorý má cestovný lístok, cestovný lístok s miestenkou, a to do zastávky, po ktorú zaplatil cestovné,
- b) na prepravu príručnej batožiny, a ak to umožňujú prepravné podmienky alebo zmluva o preprave osôb, aj cestovnej batožiny a domácich zvierat tým istým vozidlom,
- c) požadovať od osádky vozidla alebo od dispečera potrebné informácie týkajúce sa podmienok jeho prepravy,
- d) na miesto podľa miestenky kúpenej pred nastúpením do vozidla, ak je pripravený na prepravu najneskôr päť minút pred odchodom vozidla z východiskovej zastávky alebo v čase nastupovania do vozidla na nácestnej zastávke.

(2) Cestujúci má po nastúpení do vozidla právo obložiť po jednom mieste na sedenie pre seba a pre ďalšieho cestujúceho, ktorý ide s ním z tej istej zastávky; ak zakupuje cestovný lístok mimo vozidla, musí mať platný cestovný lístok aj pre ďalšieho cestujúceho. Za obložené sa považuje miesto, na ktoré cestujúci položil časť odevu alebo iný vhodný predmet. Kto obloží miesto neoprávnené, je povinný ho ihneď uvoľniť. Cestujúci, ktorý opustí svoje miesto bez toho, že by ho obložil, stráca naň právo; toto ustanovenie sa netýka miest, na ktoré bola vydaná miestenka.

(3) Cestujúci môže zaujať miesto na sedenie, na ktoré bola vydaná inému cestujúcemu miestenka z nácestnej zastávky a ktoré je patrične označené. Pri príchode do tejto nácestnej zastávky je však povinný uvoľniť miesto cestujúcemu, ktorý sa preukáže platnou miestenkou na toto miesto.

(4) Ak sa niektorý spoj neuskutoční podľa cestovného poriadku alebo ak sa preprava na ňom preruší alebo zastaví, cestujúci s platným cestovným lístkom má právo na náhradnú prepravu do zastávky, po ktorú zaplatil cestovné, iným spojom tej istej linky, prípadne spojom inej autobusovej linky dopravcu. Ak to nie je možné v ten istý deň, cestujúci má právo na bezplatnú prepravu späť do východiskovej zastávky.

(5) Oprávnenie podľa odseku 4 môže cestujúci využiť len v deň, na ktorý bol cestovný lístok vydaný. Ak sa cestujúci nemôže do cieľovej, prípadne späť do východiskovej zastávky prepraviť v tento deň, je povinný si vyžiadať o tom písomné potvrdenie dopravcu, ktoré ho oprávňuje na bezplatnú prepravu ešte nasledujúci deň.

(6) Cestujúci, ktorý sa pri znemožnení dokončenia začatej cesty prepravil späť do východiskovej zastávky podľa odseku 4 alebo 5, má právo len na vrátenie zaplateného cestovného. Ak sa cestujúci v takomto prípade neprepraví do východiskovej zastávky, má právo na vrátenie rozdielu medzi zaplateným cestovným a cestovným za prejdený úsek medzi východiskovou zastávkou a zastávkou, kde sa cesta znemožnila, prípadne poslednou prejdenou zastávkou.

(7) Cestujúci s platným cestovným lístkom pre jednotlivú cestu má právo na vrátenie zaplateného cestovného aj vtedy, ak upustil od prepravy preto, lebo sa niektorý spoj neuskutočnil podľa cestovného poriadku, alebo ak sa cestujúcemu s platnou miestenkou nezabezpečilo vo vozidle miesto na sedenie, hoci bol pripravený na prepravu včas.

(8) Ak sa preprava uskutočnila oneskorene alebo ak dopravca nedodržel svoje záväzky zo zmluvy o preprave osôb, cestujúci má právo na zľavu z cestovného.

(9) Ak cestujúcemu vznikne počas prepravy škoda na zdraví alebo škoda na príručnej batožine alebo na veciach, ktoré mal pri sebe, a ak je táto škoda vyvolaná osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku, zodpovedá za ňu dopravca podľa ustanovení občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov (§ 427 až 431).

Čl. 6 Povinnosti cestujúceho

(1) Cestujúci je povinný správať sa tak, aby nenarúšal bezpečnú, pokojnú a pohodlnú prepravu

ostatných cestujúcich, nepoškodzoval vozidlo a zariadenia dopravcu slúžiace cestujúcim, neznečisťoval vozidlo a priestory dopravcu určené cestujúcim a neobťažoval ostatných cestujúcich a osádku autobusu. Cestujúcim nie je dovolené :

- a) prihovárať sa vodičovi počas jazdy,
- b) písať, spievať, hlučno sa správať alebo hrať na hudobnom nástroji vo vozidle (tiež púšťať reprodukovajúcu hudbu a reč),
- c) otvárať dvere vozidla a vyhadzovať z vozidla odpadky a iné predmety,
- d) fajčiť vo vozidle a v zariadeniach určených pre potrebu cestujúcich,
- e) nastupovať do vozidla, ktoré je plne obsadené alebo ktoré vodič vyhlásil za obsadené,
- f) zdržiavať sa v priestore vyhradenom pre vodiča.

(2) Ďalej je cestujúci povinný:

- a) poslúchnuť pokyny a príkazy člena osádky vozidla alebo revízora, alebo dispečera, ktoré smerujú k zaisteniu jeho bezpečnosti a bezpečnosti ostatných cestujúcich alebo bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky,
- b) nastupovať do vozidla a vystupovať z neho iba na zastávkach a keď vozidlo stojí a vodič alebo iný člen osádky vozidla dá na to pokyn; nastupovať a vystupovať mimo zastávky možno iba na pokyn vodiča alebo iného člena osádky autobusu,
- c) zaplatiť cestovné s použitím platidla v primeranej hodnote, alebo čipovej karty, na výzvu vodiča alebo iného člena osádky vozidla, alebo revízora sa preukázať platným cestovným lístkom a zaplatiť úhradu, ak sa pri kontrole nemôže preukázať platným cestovným lístkom alebo osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného, ako aj ďalšie úhrady podľa tarify za poškodenie alebo za znečistenie autobusu.

Čl. 7

Osobitné práva niektorých cestujúcich

(1) Osobitné práva pri preprave majú osoby telesne a zrakovo postihnuté, invalidi (držitelia preukazov ZŤP a ZŤP-S) a ich sprievodcovia. U osôb zrakovo postihnutých môže plniť funkciu sprievodcu aj špeciálne cvičený pes. Pre osoby čiastočne pohybovo imobilné (s obmedzenou schopnosťou) je v autobuse prímestskej a diaľkovej autobusovej dopravy vyhradené sedadlo č. 4, ktoré je príslušne označené (piktogram). Osoby telesne postihnuté, spĺňajúce ostatné uvedené kritériá majú vo vozidle vyhradené sedadlá č. 11. a 12.. Týmto nie je dotknuté právo prednostného využívania týchto sedadiel osobami s obmedzenou pohyblivosťou, pokiaľ tieto sedadlá nie sú obsadené telesne postihnutými. Osoby zrakovo postihnuté, doprevádzané vodičom psom, majú vyhradené sedadlá č. 1. a 2. Pri preprave viacerých osôb spĺňajúcich kritériá tohto ods. je vodič oprávnený požiadať cestujúceho, ktorému osobitné práva neprislúchajú, aby uvoľnil aj iné miesto na sedenie.

(2) Dopravca je povinný zabezpečiť, aby pre cestujúcich s osobitnými právami pri preprave boli v každom vozidle vyhradené a zreteľne označené najmenej dve miesta na sedenie. Ak je cestujúcich s osobitnými právami pri preprave viac ako je pre nich vyhradených miest, vodič je oprávnený požiadať cestujúceho, ktorému osobitné práva neprislúchajú, aby sa postavil a uvoľnil miesto na sedenie. Vodič tak koná so zreteľom na oprávnenia požiadanejho cestujúceho vyplývajúce pre neho zo zmluvy o preprave osôb.

(3) Cestujúcemu, ktorý pred nastúpením do vozidla oznámi vodičovi, že má obmedzenú schopnosť pohybu, umožní vodič prednostné, bezpečné nastúpenie a vystúpenie.

(4) Preprava detí do šiestich rokov bez sprevádzania cestujúcim starším ako 10 rokov nie je dovolená. Ak sú miesta na sedenie vo vozidle plne obsadené, cestujúci s bezplatne prepravovaným dieťaťom môže zaujať len jedno miesto; kedy majú cestujúci právo na bezplatnú prepravu spolucestujúcich detí, určuje tarifa.

Čl. 8

Vylúčenie osôb z prepravy

(1) Do vozidla nemajú prístup alebo sa z prepravy môžu vylúčiť osoby, ktoré sú zjavne pod vplyvom

alkoholu alebo iných návykových látok, a osoby, ktoré pre chorobu, mimoriadne znečistenie odevov alebo z iných dôvodov môžu byť cestujúcim na ťarchu.

(2) Vodič alebo iný člen osádky vozidla alebo revízor je oprávnený z prepravy ďalej vylúčiť :

a) osoby bez platného cestovného lístka, ktoré nespĺnia povinnosť zaplatiť cestovné, prípadne prirážku a úhradu podľa tohto prepravného poriadku,

b) osoby, ktoré ohrozujú bezpečnosť premávky, svoju vlastnú alebo ostatných cestujúcich, a osoby, ktoré aj po upozornení pracovníka dopravcu nedodržiavajú ustanovenia prepravného poriadku.

(3) Vylúčenie z prepravy po začatí cesty treba uskutočniť tak, aby sa neohrozilo zdravie alebo bezpečnosť osoby vylučovanej z prepravy. Vylúčiť z prepravy osobu mladšiu ako 15 rokov mimo obvodu obce je neprípustné.

(4) Cestujúci, ktorý bol z prepravy vylúčený neprávom, má právo na vrátenie cestovného, prípadne dovozného.

Čl. 9

Vzťahy cestujúceho a členov osádky autobusu

(1) Svoje oprávnenia vyplývajúce z tohoto prepravného poriadku uplatňujú cestujúci voči osádke vozidla disciplinovane a v čase, keď vozidlo stojí na zastávke.

(2) Členovia osádky vozidla dávajú cestujúcim potrebné pokyny a príkazy na zaistenie ich bezpečnosti alebo bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, a na dodržiavanie povinností cestujúceho vyplývajúce z cestného prepravného poriadku.

Čl. 10

Kontrola cestovných lístkov v pravidelnej autobusovej a trolejbusovej doprave

(1) Kontrolu cestovných lístkov je oprávnený vykonať vodič, iný člen osádky vozidla, alebo revízor, ktorý sa preukáže cestujúcim kontrolným odznakom (ďalej len "oprávnená osoba").

(2) Cestujúci je povinný na vyzvanie oprávnenej osoby kedykoľvek počas prepravy alebo v okamihu vystúpenia z vozidla predložiť na nahliadnutie cestovný lístok, prípadne preukaz na zľavu cestovného.

(3) Cestujúcemu, ktorý sa nepreukáže platným cestovným lístkom, uloží oprávnená osoba zaplatiť cestovné a úhradu vo výške dvadsaťnásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav. Základné cestovné pre účely výpočtu uvedenej úhrady je základné cestovné z východiskovej zastávky kontrolovaného spoja po najbližšiu zastávku od miesta zistenia cestujúceho bez platného cestovného lístka.

(4) V prípade, že sa cestujúci nemôže preukázať cestovným lístkom o zaplatení dovozného za batožinu, uloží oprávnená osoba zaplatiť dovozné a úhradu vo výške desaťnásobku dovozného.

(5) Cestujúci, ktorý odoprie alebo nemôže zaplatiť sumy podľa ods. 3, je povinný preukázať sa na výzvu oprávnenej osoby osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného a úhrady. Zároveň stráca právo na prepravu a môže sa z prepravy vylúčiť. Vylúčením z prepravy pre nezaplatenie uvedených súm nie je dotknutá povinnosť cestujúceho príslušnú sumu dopravcovi zaplatiť.

Čl. 11

Preprava batožiny cestujúceho

(1) Ak má cestujúci batožinu, prepravuje ju dopravca buď spoločne s cestujúcim a pod jeho dohľadom alebo oddelene, a to za podmienok stanovených týmto prepravným poriadkom, tarifou, prípadne cestovným poriadkom.

(2) Príručná batožina sa prepravuje spoločne s cestujúcim a pod jeho dohľadom v odkladacom priestore nad sedadlom.

(3) Cestovná batožina sa prepravuje oddelene od cestujúceho. Za oddelenú prepravu sa považuje preprava batožín uložených na mieste určenom dopravcom alebo pokynom vodiča mimo priestoru vozidla, určeného na prepravu cestujúcich alebo v tomto priestore, ale na takom mieste, že cestujúci nemá možnosť na svoju batožinu dohliadať.

(4) Cestujúci má právo vziať so sebou ako batožinu veci, ktoré vzhľadom na ich objem, úpravu, dĺžku alebo váhu možno rýchlo a bez ťažkostí naložiť a umiestniť vo vozidle alebo v osobitnom priestore na batožiny a živé zvieratá, pokiaľ sú splnené osobitné podmienky ustanovené pre ich prepravu.

(5) Z prepravy sú vylúčené:

- a) veci, preprava ktorých je zakázaná právnymi predpismi,
- b) nabité zbrane, s výnimkou strelných zbraní príslušníkov ozbrojených síl a polície, pre prepravu ktorých platia osobitné predpisy,
- c) veci, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť prevádzky alebo poškodiť, prípadne znečistiť cestujúcich alebo vozidlo, najmä pre nevhodný spôsob balenia,
- d) veci, ktoré svojím zápachom, odpudzujúcim vzhľadom a pod. by mohli byť cestujúcim na ťarchu,
- e) batožiny, celková váha ktorých presahuje 50 kg,
- f) batožina, ktorej hodnota presahuje 10 000.- Sk.

(6) Cestujúci nesmie prepravovať v cestovnej batožine šperky, ceniny alebo peniaze.

(7) Ako batožinu môže vziať cestujúci so sebou do vozidla, pokiaľ to obsadenie vozidla na linke dovoľuje, štvorkolesový detský kočík. Na prepravu sú prípustené iba kočíky s dieťaťom; pokiaľ to prevádzkové pomery na trati dovoľujú, aj kočíky prázdne. Cestujúci s detským kočíkom môže nastúpiť do vozidla len s vedomím vodiča. Vo vozidle sa smie prepravovať iba jeden štvorkolesový detský kočík, vodič môže výnimočne povoliť prepravu ďalších kočíkov, pokiaľ to prevádzkové pomery na linke umožňujú.

(8) Osoby oprávnené na nosenie strelnej zbrane môžu vziať so sebou do vozidla zároveň so zbraňou primerané množstvo nábojov, pokiaľ sú uložené v opaskoch na náboje, v poľovníckych kapsách, skrinkách a v podobných obaloch.

(9) Ako batožinu môže cestujúci vziať so sebou drobné domáce a iné malé zvieratá, pokiaľ tomu nebránia osobitné predpisy, ak ich preprava nie je cestujúcim na ťarchu, neohrozujú ich zdravie a ak sú v uzavretých klietkach, košoch alebo iných vhodných schránkach s nepriepustným dnom. Pre prepravu schránok so zvieratmi platia ustanovenia o preprave batožín. Tarifa určuje, kedy sa za prepravu zvieratá platí dovozné.

(10) Bez schránky možno vziať do vozidla psa, ktorý má bezpečný náhubok a drží sa na krátkom vodítku. V jednom vozidle sa smie prepravovať najviac jeden pes bez schránky. V čase zvýšených nárokov na prepravu môže vodič prepravu psa bez schránky odmietnuť. Ustanovenie tohto odseku s výnimkou prvej vety sa nevzťahuje na psov sprevádzajúcich nevidomé osoby.

(11) Ako batožinu môže cestujúci vziať so sebou iba 1 pár lyží s 1 párom lyžiarskych palíc, pokiaľ sú v prepravnom obale (púzdre) a umožňujú to prevádzkové podmienky dopravcu.

(12) Cestujúci môže vziať so sebou do vozidla najviac 3 cestovné batožiny; mimo času zvýšených nárokov na prepravu môže cestujúci so súhlasom vodiča vziať so sebou ešte ďalšie batožiny.

(13) Vodič určí, či sa batožina prepraví ako príručná batožina alebo ako cestovná batožina, mimo priestoru pre cestujúcich. V prípade ak vodič určí ako miesto prepravy batožiny batožinový priestor, je cestujúci povinný upozorniť na osobitnú povahu batožiny, najmä na jej obsah a hodnotu, a ak vyžaduje, aby sa s ňou určitým spôsobom zaobchádzalo alebo aby sa ukladala v určitej polohe.

(14) Cestujúci je povinný na požiadanie poskytnúť dopravcovi pri ukladaní alebo pri vykladaní batožiny primeranú pomoc a je zodpovedný za dohľad na batožinu až do doby fyzického odovzdania batožiny a jej uloženia v batožinovom priestore autobusu.

(15) Batožinu musí cestujúci uložiť vo vozidle tak, aby neohrozovala bezpečnosť, nest'azovala výkon služby vodičom a neobmedzovala nastupovanie a vystupovanie cestujúcich. Ak to vyžaduje bezpečnosť alebo pohodlie cestujúcich, batožina sa musí uložiť podľa pokynov vodiča.

(16) Ktoré batožiny sa prepravujú zadarmo a za ktoré batožiny sa platí dovoznú, ako aj výšku dovoznú, určuje tarifa. Hmotnosť a rozmery batožiny pre účely určenia výšky dovoznú si dopravca zisťuje podľa prevádzkových možností vážením, meraním alebo odhadom.

(17) Ak sa batožina prepravuje mimo priestoru cestujúceho, cestujúci je povinný pri skončení prepravy hlásiť sa ihneď o jej vydanie.

(18) Ak vodič má pochybnosti o tom, či batožina cestujúceho spĺňa podmienky stanovené týmto prepravným poriadkom, je oprávnený presvedčiť sa v prítomnosti cestujúceho o ich povahe a obsahu.

(19) Ak cestujúci odmietne preskúmanie batožiny alebo ak sa pri jej preskúmaní zistí, že veci (zvieratá), ktoré cestujúci vezie so sebou, sú z prepravy vylúčené, cestujúci je ich povinný z autobusu odstrániť. Ak cestujúci neposlúchne pokyn, odstránenie batožiny zabezpečí oprávnená osoba. V takomto prípade môže oprávnená osoba cestujúceho vylúčiť z ďalšej cesty bez nároku na vrátenie zaplateného cestovného a dovoznú.

(20) Ak vodič zistí, že vo vozidle zostala opustená batožina, oznámi to príslušnému zamestnancovi dopravcu a zabezpečí, aby bola opustená batožina odovzdaná v oddelení strát a nálezov v sídle dopravcu.

(21) Za stratu alebo odcudzenie príručnej batožiny dopravca nezodpovedá.

(22) Dopravca zodpovedá za škodu, ktorá vznikla na cestovnej batožine prepravovanej oddelene od cestujúceho v čase od jej fyzického prevzatia do jej vydania pri skončení prepravy cestujúceho. Ak bola škoda spôsobená cestujúcim, vadnosťou batožiny, jej obalu alebo balenia, osobitnou povahou batožiny alebo okolnosťou, ktorú dopravca nemohol odvrátiť, alebo preto, že cestujúci neupozornil vodiča na potrebu osobitného nakladania s batožinou, dopravca za škodu nezodpovedá. Rovnako dopravca nezodpovedá za škodu, ktorá vznikla na opustenej batožine, alebo za batožinu ktorá nebola fyzicky prebratá k uloženiu v batožinovom priestore autobusu.

(23) Pri strate alebo zničení cestovnej batožiny prepravovanej oddelene od cestujúceho je dopravca povinný nahradiť cenu, ktorú mala stratená alebo zničená batožina v čase, keď bola prevzatá na prepravu, najviac však do výšky 10 000.- Sk za jeden kus batožiny. Okrem toho je povinný znášať dovoznú, ktoré cestujúci zaplatil za stratenú alebo zničenú cestovnú batožinu.

Čl. 12

Cestovné lístky, miestenky a batožinové lístky v pravidelnej autobusovej a trolejbusovej doprave

(1) Cestovné lístky sú jednorázové a časové.

(2) Jednorázový cestovný lístok oprávňuje cestujúceho na prepravu spojom, ktorý mu vydal vodič alebo iný člen osádky vozidla, alebo výdajňa cestovných lístkov mimo vozidla, do zastávky, po ktorú zaplatil cestovné. Platí na deň, úsek a spoj pre ktorý ho vodič alebo výdajňa vystavila.

(3) Časový cestovný lístok oprávňuje cestujúceho na prepravu všetkými spojmi autobusovej a trolejbusovej linky v časovom období, na ktoré ho vydala výdajňa cestovných lístkov alebo osádka autobusu. Platia pre časové obdobie a cestovný úsek vyznačený na nich alebo na príslušných preukazoch; tarifa môže pre jednotlivé druhy časových lístkov určiť odchýlku.

(4) Z cestovného lístka musia byť zrejme najmä tieto údaje:

- a) druh cestovného lístka,
- b) doba platnosti,
- c) prevádzkový rozsah platnosti (jednotlivá cesta, úsek linky a pod.),
- d) výška cestovného,

e) obchodné meno (názov) dopravcu, ktorý cestovný lístok vydal.

(5) Cestujúci nesmie po nastúpení do vozidla postúpiť cestovný lístok inej osobe. Ak bol cestovný lístok vydaný na meno, môže tento použiť iná osoba len ak o zmene cestujúceho informovala dopravcu.

(6) Cestovný lístok je neplatný,

- a) ak bol vydaný na podklade nesprávnych údajov,
- b) ak jeho údaje už nezodpovedajú skutočnosti,
- c) ak nebol riadne vyplnený alebo ak boli jeho údaje neoprávnene zmenené,
- d) ak z neho nemožno s určitosťou zistiť potrebné údaje, najmä pre poškodenie alebo znečistenie,
- e) ak uplynula doba jeho platnosti,
- f) ak ho použila neoprávnená osoba.
- g) ak sa nedodrжали podmienky určené pre jeho použitie.

(7) Zľavnený cestovný lístok sa považuje za platný len v spojení s platným preukazom na zľavu cestovného.

(8) Právo na zľavu cestovného preukazuje cestujúci vodičovi osobitným preukazom. Druhy a vzory preukazov na zľavu cestovného určí tarifa.

(9) Ak dopravca má pochybnosti o splnení podmienok pre poskytnutie zľavy cestovného, je oprávnený požadovať od žiadateľa ďalšie doklady; pokiaľ sa právo na zľavu nepreukáže, dopravca je oprávnený poskytnutie zľavy odoprieť. Ak cestujúci hrubo alebo opätovne porušil ustanovenie tohto prepravného poriadku alebo tarify o získaní zľavy cestovného, dopravca mu môže odmietnuť potvrdenie preukazu až na dobu jedného roka.

(10) Cestujúci musí mať pri sebe platný cestovný lístok po celý čas prepravy i v okamihu vystúpenia z vozidla. Ak cestujúci má platný cestovný lístok už pri nastúpení do vozidla, je povinný ho ihneď a bez vyzvania predložiť na nahliadnutie, prípadne na vyznačenie jeho použitia; ak ide o zľavnený cestovný lístok, predloží zároveň preukaz na zľavu cestovného. Cestovné lístky sa nesmú predkladať na nahliadnutie zložené alebo vložené do nepriehľadných obalov alebo inak nečitateľné.

(11) Cestovný lístok vydáva vodič a v niektorých zastávkach tiež výdajňa cestovných lístkov. Cestujúci, ktorý vstúpi do vozidla bez platného cestovného lístka, je povinný si bez vyzvania zakúpiť cestovný lístok u vodiča.

(12) Cestujúci, ktorý v ceste pokračuje tým istým spojom za zastávku, do ktorej má platný cestovný lístok, je povinný si bez vyzvania zaobstarať cestovný lístok na ďalšiu cestu, a to najneskoršie pred odchodom z tejto zastávky. Vo vozidlách alebo spojoch, pri ktorých je vylúčená preprava stojacich cestujúcich, vydá dopravca cestovný lístok pre ďalšiu cestu, len ak je voľné miesto na sedenie.

(13) Časový cestovný lístok je cestujúci povinný zaobstarať si vopred. Podmienky predaja časového cestovného lístka upravuje tarifa dopravcu.

(14) Časové cestovné lístky vydáva dopravca na cestovný úsek, vymedzený dvomi zastávkami. Cestovný úsek musí byť zhodný s príslušným preukazom.

(15) Časový cestovný lístok vydaný dopravcom platí na linkách a spojoch dopravcu u ktorého bol zakúpený.

(16) Cestovný lístok sa môže vydať len na prepravu do zastávky uvedenej v cestovnom poriadku použitého spoja.

(17) Výška cestovného vyznačená na cestovnom lístku musí súhlasiť s cenou zaplateného cestovného. Cestujúci je povinný presvedčiť sa pri preberaní cestovného lístka, či mu bol vydaný podľa jeho údajov, najmä či zaplatené cestovné zodpovedá cene vyznačenej na cestovnom lístku; na neskoršiu reklamáciu cestujúceho dopravca neberie zreteľ.

(18) Za stratu cestovného lístka sa v zásade náhrada neposkytuje. Ak ide o cestovný lístok na meno na povinne miestenkový spoj, náhradný cestovný lístok dopravca vydá.

(19) Cestovným poriadkom alebo výveskou môže dopravca určiť, že pri určitých spojoch treba alebo je možné vopred si zabezpečiť miesto na sedenie zakúpením miestenky z východiskovej alebo výnimočne z inej zastávky spoja. Náhradu za zabezpečenie miesta na sedenie vo vozidle určuje tarifa.

(20) Miestenky sa predávajú vo vybraných výdajniach cestovných lístkov. Vodič miestenky nepredáva, pokiaľ tak neurčuje cestovný poriadok. Cestujúci si môže zakúpiť miestenku vopred, pred dátumom odchodu príslušného spoja z východiskovej zastávky, podľa podmienok predajného miesta.

(21) Cestujúci s miestenkou stráca právo na svoje miesto, ak ho neobsadí pred odchodom spoja zo zastávky, z ktorej bola miestenka vydaná. Ak dopravca určil, že miesto treba zaujať do určitého času pred odchodom spoja, stráca cestujúci právo na svoje miesto, ak ho do tohto času neobsadí. Pokiaľ cestujúci nedodrží tento čas, ale dostaví sa k vozidlu ešte pred odchodom spoja podľa cestovného poriadku, zostáva mu právo na prepravu zachované.

(22) Ak sa cestujúcemu s platnou miestenkou nezabezpečilo vo vozidle miesto na sedenie, vráti mu dopravca sumu prijatú za miestenku.

(23) Ak sa cestujúci vzdá cesty, alebo vyhradeného miesta na sedenie hoci toto bolo voľné, alebo ak preruší cestu, dopravca nevracia sumu zaplatenú za miestenku.

(24) Miesta, na ktoré sú predané miestenky dopravca vhodným spôsobom označí.

(25) Ak sa s cestujúcim prepravuje cestovná batožina za ktorú sa podľa tarify platí dovozná, alebo ak tak určí dopravca, cestujúcemu sa vydá batožinový lístok za každý kus prevzatej batožiny na prepravu.

(26) Vodič, alebo iný člen osádky vozidla odovzdá cestujúcemu batožinu ak sa cestujúci preukáže batožinovým lístkom. Pri odovzdaní batožiny vodič batožinový lístok, prípadne jeho časť znehodnotí.

Čl. 13

Osobitné ustanovenia pre mestskú autobusovú a trolejbusovú dopravu

(1) Pre mestskú dopravu platia ustanovenia predchádzajúcich článkov primerane, pokiaľ v tomto článku nie je stanovené inak.

(2) Dopravca je povinný každé vozidlo na linke označiť číslom linky.

(3) Cestujúci je povinný nastúpiť alebo vystúpiť s kočíkom tými dvermi, ktoré určí vodič alebo ktoré sú pre nakladanie (vykladanie) kočíka osobitne označené; kočík je povinný umiestniť vo vozidle podľa pokynu vodiča alebo v tej časti vozidla, ktorá je na prepravu kočíkov vyhradená.

(4) Zľavnený cestovný lístok je platný len s platným preukazom, resp. čipovou kartou vystavenou na držiteľa zľavneného lístka.

(5) Pre choré osoby, invalidov a tehotné ženy sa v každom vozidle musí vyhradiť a zreteľne označiť najmenej šesť miest na sedenie.

(6) Ak na zastávke súčasne stojí viac vozidiel cestujúci smú nastúpiť len do prvých dvoch vozidiel. Nastupovať a vystupovať smú len tými dverami, ktoré sú určené na nastupovanie alebo vystupovanie. Vo dverách vozidla, ktoré možno použiť na nastupovanie i vystupovanie, vystupujúci cestujúci majú prednosť. Cestujúci, ktorí stoja vo vozidle, sú povinní sa za jazdy držať.

(7) Cestujúci je na vyzvanie oprávnenej osoby povinný preukázať svoju totožnosť.

(8) Cestujúcemu, ktorý sa nepreukáže platným cestovným lístkom, uloží oprávnená osoba zaplatiť cestovné a úhradu vo výške stonásobku základného cestovného.

Čl. 14

Odstúpenie od zmluvy v nepravidelnej autobusovej doprave

(1) Od zmluvy o preprave osôb v nepravidelnej autobusovej doprave je možné odstúpiť spravidla v písomnej podobe.

(2) Dôvody odstúpenia od zmluvy o preprave osôb účastníci zmluvy dohodnú so zreteľom na konkrétny prípad. Ak dopravcovi preukazateľne vznikli náklady na zabezpečenie nepravidelnej prepravy pred termínom odstúpenia od zmluvy, je objednávateľ tieto náklady dopravcovi povinný uhradiť, pokiaľ sa nedohodne inak.

(3) Dôvodom odstúpenia od zmluvy na strane dopravcu je vždy zánik platnosti dopravnej licencie, okrem toho môže byť napr. dopravná nehoda vozidla a jeho neschopnosť ďalšej prevádzky a odmietnutie náhradného vozidla objednávateľom, neudelenie vstupných víz osádke vozidla, neudelenie dopravného povolenia cudzieho štátu a pod.

(4) Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku ruší, ak nie je účastníkmi dohodnuté inak.

(5) Ak dôjde k odstúpeniu od zmluvy po pristavení vozidla na dohodnuté miesto a v dohodnutom čase, uhradí objednávateľ dopravcovi všetky náklady dopravcu v súvislosti s plnením zmluvy, vrátane márnej jazdy vozidlom z miesta garážovania na miesto pristavenia a späť a osobitnú úhradu v sume do 500,- Sk.

Čl. 15

Nájdene veci

(1) Veci, ktoré sa nájdu po odchode všetkých cestujúcich vo vozidle a opustenú batožinu odovzdá vodič alebo iný člen osádky príslušnému zamestnancovi v sídle dopravcu.

(2) Ak je medzi nájdenými vecami občiansky preukaz alebo cestovný pas, dopravca je povinný oznámiť nájdenie dokladov držiteľovi.

(3) Osoba, ktorá si nájdené veci vyzdvihne neskôr ako do 30 dní po ich nájdení je povinná zaplatiť poplatok za uskladnenie podľa osobitného cenníka dopravcu.

(4) Dopravca má právo predať veci, ktoré nikto nevyzdvihne do 6 mesiacov, a ak ide o veci nebezpečnej povahy alebo o veci ktoré sa rýchlo kazia do 2 dní, odo dňa kedy boli nájdené. V prípadoch nevyzdvihnutia nájdených vecí do 6 mesiacov a ak o ich predaj pre ich bezcennosť nie je záujem, dopravca zabezpečí na vlastné náklady ich likvidáciu.

(5) Ak sa o nájdené a už predané veci prihlási osoba, ktorá nepochybne preukáže, že nájdená vec jej patrila, dopravca jej vyplatí výťažok z predaja po odpočítaní príslušného poplatku za uskladnenie a nákladov spojených s predajom.

Čl. 16

Mimoriadne udalosti počas prepravy

(1) Členovia osádky vozidla sú v prípade dopravnej nehody alebo požiaru vozidla, úrazu alebo náhleho ochorenia cestujúceho alebo inej mimoriadnej udalosti počas prepravy, pri ktorej sú ohrozené životy alebo zdravie cestujúcich, osádka autobusu alebo iných osôb povinní:

- a) poskytnúť podľa svojich schopností a možností postihnutej osobe potrebnú prvú pomoc a bezodkladne privolať odbornú zdravotnícku pomoc,
- b) urobiť vhodné opatrenia, aby mimoriadnou udalosťou nebola ohrozená bezpečnosť cestnej premávky,
- c) urobiť potrebné opatrenia na záchranu osôb a majetku ohrozeného mimoriadnou udalosťou.

(2) Cestujúci, ktorých život a zdravie nie je mimoriadnou udalosťou ohrozené, sú povinní pomáhať členom osádky vozidla pri konaní podľa ods. 1.

Čl. 17 **Reklamácia**

(1) Práva, ktoré má oprávnený z prepravy alebo v súvislosti s prepravou, sa musia uplatniť u dopravcu, inak zanikajú. To neplatí, ak ide o právo na náhradu škody na zdraví alebo na batožinách prepravovaných spoločne s cestujúcim alebo na veciach, ktoré mal pri sebe; toto právo sa môže uplatniť priamo na súde.

(2) Ak sa žiada o vrátenie súm zaplatených dopravcovi, na podanie reklamácie je oprávnený ten, kto sumu zaplatil. V ostatných prípadoch je oprávnený

- a) v pravidelnej preprave osôb cestujúci,
- b) v nepravidelnej preprave osôb objednávateľ prepravy.

Ak reklamuje ten, kto nie je podľa predchádzajúcej vety na reklamáciu oprávnený, musí pripojiť písomný súhlas oprávneného.

(3) Objednávateľa prepravy a dopravcovia môžu podať reklamáciu len písomne. Ak cestujúci uplatňuje právo ústnou reklamáciou, dopravca o nej vyhotoví zápisnicu. V reklamácií musí oprávnený vymedziť svoje požiadavky a stručne ich zdôvodniť. Ďalej musí pripojiť doklady osvedčujúce oprávnenosť jeho nároku a správnosť výšky požadovanej sumy, najmä doklad o zaplatení sumy, vrátenie ktorej sa požaduje, rovnopis vyhotovenej zápisnice.

(4) Oprávnený musí uplatniť právo u dopravcu bez zbytočného odkladu najneskoršie do šiestich mesiacov,

- a) ak ide o objednávateľa v nepravidelnej preprave osôb, odo dňa, keď sa preprava vykonala alebo sa mala vykonať;
- c) ak ide o odosielateľa autobusovej zásielky, odo dňa prevzatia zásielky na prepravu, a ak ide o prijímateľa, odo dňa vydania zásielky;
- d) od udalosti zakladajúcej právo v ostatných prípadoch.

(5) Ak reklamácia nemá náležitosti uvedené v odseku 3, dopravca ihneď vyzve reklamujúceho na jej doplnenie a určí primeranú lehotu, nie kratšiu ako 8 dní. Ak sa reklamácia doplní v určenej lehote, platí, že reklamácia sa riadne podala.

Čl. 18 **Záverečné ustanovenia**

(1) Obsah tohto prepravného poriadku je voči cestujúcim odo dňa jeho zverejnenia a sprístupnenia súčasťou návrhu na uzavretie zmluvy o preprave osôb.

(2) Tento prepravný poriadok je účinný dňom 1.2.2007

(3) Všetky zmeny a doplnky prepravného poriadku môžu nadobudnúť účinnosť najskôr dňom ich zverejnenia a sprístupnenia.

(4) Ak bude prepravný poriadok podstatne zmenený, alebo podstatne doplnený, dopravca je povinný zabezpečiť jeho zverejnenie a sprístupnenie v úplnom znení.

V Banskej Bystrici dňa 01.02.2007

Ing. Jaroslava Hýblová
preseda predstavenstva